

גליון היכל הקודש

וועכענטליכע גליון ארויסגעגעבן דורך
מוסדות היכל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
נתיסדה ע"י כ"ס מרו מוהרא"ש ז"ע

זמנים (NYC)

הדלקת הנרות.....8:13
מוצאי שב"ק.....9:41
שיעורים כסדרן
נ"ד.....שמואל-א' כ"ב-כ"ג
בבלי.....בכורות נ"ט
ירושלמי.....מעשר שני ט"ז
תוספתא.....מועד קטן פרק ב'
רמב"ם.....פרה אדומה ט"ו

שעה 8, גליון 40 (400)

פרשת נשא, י"ב סיון, אבות פרק א', שעת תשע"ט לפ"ק

מוהרא"ש דערציילט

נאכנישט אינגאנצן פערפעקט

גאון איז זייער א שלעכטע מדה, די מדה צוברעכט זייער א מענטש, עס לאזט אים נישט מצליח זיין, און עס נעמט אים אוועק פונעם אייבערשטן.

ווען א מענטש ווייסט אז ער איז נאכנישט אונגעקומען הונדערט פראצענט צו וואס ער קען אנהערקען, ער אנהערקעט אז ער קען נאך געוואוינען ווערן נייע זאכן, ער ווייסט אז ער איז נאכנישט אינגאנצן פערפעקט, דאן וועט ער נישט ווערן אזוי צוגראכן ווען ער זעט אז עפעס איז אים נישט געגאנגען אזוי ווי ער האט געוואלט, ער פארשטייט אז ער איז נישט דער גרעסטער און בעסטער, ער קען נאך מאכן טעותים, און ער לערנט זיך פון די טעותים, ער פרובירט זיי צו פאררעכטן און צו זען אז זיי זאלן זיך נישט נאכאמאל איבער'חזר'ן.

א מענטש וואס האלט זיך אבער גרויס, ער מיינט אז ער איז דער גרעסטער און געלונגענסטער מענטש, ער איז שוין אונגעקומען צום שלמות, דאן ווען ער האט דורכפאל, זאכן האבן זיך נישט אינגאנצן אויסגעארבעט אזוי ווי ער האט געקלערט, ווערט ער זייער צוגראכן דערפון, "וואס הייסט? איך זאל האבן אזא דורכפאל? ווי אזוי האט דאס געקענט געשען צו מיר?", און דאס נעמט אים אוועק די מוט אז ער זאל נישט קענען ווייטער אנגיין, עס נעמט אים אוועק דעם אפעטיט פון פרובירן צו דערגרייכן עפעס העכערס און בעסערס. קומט אויס אז די גאון הרג"ט <<<<<

פרשת השבוע

נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבתם למשפחתם, מוהרא"ש איז מסביר דעם פסוק לויט ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) אז אזוי ווי א מענטש דארף גלייבן אינעם אייבערשטן, אזוי דארף א מענטש אויך גלייבן אין זיך, אז ער איז אויך חשוב ביים אייבערשטן, דער אייבערשטער דארף אים האבן. דער יצר הרע האט ליב צו צוברעכן דעם מענטש: "דער אייבערשטער דארף דיר נישט, דו ביזט נארנישט ווערד, פון דיר וועט שוין נארנישט ווערן", דעריבער דארף זיך א איד זייער שטארק און וויסן אז ער איז נאך זייער חשוב ביים אייבערשטן. מיט יעדע מצוה וואס ער טוט, מאכט ער א געוואלדיגע נחת רוח פאר'ן אייבערשטן.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ב) אז די וואס זענען מקורב צו אן אמת'ן צדיק פאלט אויף זיי ארויף א שפלות, זיי פילן זייער געפאלן ביי זיך, ווייל פרי צו באקומען די אלע גוטע זאכן וואס מען באקומט ביים צדיק, דארף מען קודם דורך גיין שוועריקייטן. דעריבער דארף די וואס זענען מקורב צו א צדיק, זיך ספעציעל זייער שטארק און זיך נישט לאזן צוברעכן פון קיין שום זאך.

דערפאר זאגט דער פסוק פאריגע וואך "נשא את ראש בני קהת" הייב אויף די קעפ פון די בני קהת, שטארק זיי, זיי דארפן אסאך חיווק, ווייל זיי זענען אזוי נאנט צו אזא הייליגע פלאץ, צום הייליגן משכן, דערפאר זענען זיי זייער צוגראכן, און זיי דארפן אזוי זאלסט זיי מחוק זיין.

זאגט אבער דער פסוק אויך "נשא את ראש בני גרשון גם הם", די בני גרשון זענען אויך נאנט צום משכן, זיי דארף מען אויך אויפהייבן און מחוק זיין. "לבית אבתם למשפחתם", זיי זאלן וויסן פון וואסערע חשובע משפחה זיי שטאמען. זיי זאלן זיך זייער שטארקן, און נישט ווערן צופאלן און צוגראכן פונעם יצר הרע וואס וויל זיי צוברעכן, נאר זיי זאלן געדענקן אז זיי זענען זייער חשוב ביים אייבערשטן.

(זאת התורה, נשא א')

יברכה ה' וישמרה, דער אייבערשטער זאל דיר בענטשן און אפהיטן. זאגט דער מדרש (במדבר רבה י"א ט) 'יברכה ה', דער אייבערשטער זאל דיר בענטשן מיט געלט. (במדבר רבה י"א ט), וישמרה, און אפהיטן פון מזיקים.

מוהרא"ש איז דאס מסביר לויט ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ח) אז פאקט וואלט יעדער איד געדארפט האבן געלט, נאר עס איז דא איין שלעכטע מדה וואס דאס געמט אנוועק די געלט פונעם מענטש, און עס איז זייער שווער פטור צו ווערן פון די מדה, אפילו ווען מען ווייסט אז דורך דעם וועט מען פארלירן געלט, קען מען זיך אבער נאך אלץ נישט מהגבר זיין דערויף.

און די שלעכטע מדה איז "פעם". פעם און געלט קומען פון די זעלבע פלאץ, ווען מען ווערט אין פעם, מען העגט זיך אויף, דורך דעם פארלירט מען די געלט. ווען דער יצר הרע זעט אז עס דארף זיך געצט אראפקומען השפעות פון געלט פאר א מענטש, שטעלט ער אים אויסער א נסיון פון פעם, און אויב דער מענטש פאלט דורך, ער ווערט געקעגט. פארלירט ער זיין געלט. ווייל מיט דעם וואס א מענטש ווערט גערעגט באשאפט ער שלעכטע מזיקים, וואס זיי זענען אים מצער און מאכן שאדן זיין געלט.

דאס איז פשוט אין פסוק "יברכה ה' בכמוהו" דער אייבערשטער וועט דיר בענטשן מיט געלט, אבער עס פאלט נאך אויס "וישמרה מן המזיקין" דער אייבערשטער זאל דיר אפהיטן פון די מזיקים וואס ווערן באשאפן פון פעם, אז מען זאל זיך נישט אויפגעגן, אזוי וועט מען האבן אסאך געלט.

(זאת התורה, נשא א')

א גוט ווארט

אלעס ווענדט זיך אינעם חינוך וואס מען געבט פאר די קינדער; קינדער וואס וואקסן אויף געזונט, אז יעדע זאך וואס מען 'דארף' האבן קויפט מען, און יעדע זאך וואס מען 'וויל' האבן - ווייל יעדער האט דאס - קויפט מען נישט, אזוי אויף קינדער וואס וואקסן אויף מיט אן אמת'ע לעבן וואס מען לעבט פאר זיך, מען לעבט נישט ווייל יעדער לעבט, דעמאלט ווען עס קומט צו פראווען זייערע שמחות, ווי א בר מצוה, חתונה וכו' וועלן זיי נישט בעטן פון די עלטערן צו מאכן טייערע שמחות צוליב וואס 'יענער' מאכט אזוי און אזוי, נאר זיי וועלן זיין פרייליך מיט די שמחה אליינס און פארשטיין אז טאטע מאמע האבן נישט וכו'.

(עצתו אמונה, פ' שמות תשע"ט)

פאָרוואָס זאָלן די ביליגע חתונות זיין נאר פאר בַּרְסֵלָב?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

ס'איז זייער צום באוואונדערן איינער גרויסער כח בכליות, און בפרט אין דעם ענין פון חתונה מאכן פראקטיש און ביליג, און נישט פארפאטשקענען אזויפיל געלט אין צייט ווען מ'האט גארנישט דערפון.

מיין שאלה איז אבער פארוואס מ'זעט נישט מענטשן זאלן דאס נאכמאכן? די חתונה סטאנדארט ביים היימישן ציבור איז דאך אזוי הויך און איבערגעטרירן, פארוואס זאלן אנדערע רבנים און ראשי ישיבות דאס נישט נאכמאכן און אויף מאכן חתונות אין שול פאר ביליג, פארוואס זאל דאס זיין נאר פאר היכל הקודש בַּרְסֵלָב? וואס קען מען טון אז דער געדאנק זאל ווערן מער באוואוסט און אנגענומען ביי גאנץ כלל ישראל?

א גרויסן ישר כח פאר אלע חיוזק וואס איך פאקום פונעם ראש ישיבה שליט"א, איך האב פשוט נישט די ווערטער גענוג צו באדאנקען, איר זענט ממש פון די פלאי הבראה, אייערע זכותים זענען אוימשאצבאר.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך

יום ג' פרשת משפטים, כ"ג שבט, שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר.

איך האב ערהאלטן זיין בריוו.

געלויבט דעם אייבערשטן אז נעכטן איז פארגעקומען די פינפטע חתונה אין ישיבה - אזוי שיין און אזוי אידיש; עס האט גארנישט געפֿעלט פאר די חתונה, עס איז געווען אזוי פרייליך. די חתן פלה זענען אזוי פרייליך, און די עֿלטערן זענען משונה פרייליך אז עס האט זיי נישט געקאסט קיין איין פרוטה.

אלע וואס האבן זיך פריייליגט ביי די נעכטיגע חתונה און אלע וואס האבן מיטגעטהאלטן די פריערדיגע חתונות אין ישיבה זאגן פה אחד: "א שאר אויסצוגעבן געלט פאר אפאר שעה ווען מען קען דאס מאכן בחינם".

די גאנצע זאך פון מאכן פשוטע שמחות איז נישט מיין געדאנק, די זאך פון מאכן חתונות בחינם אין ישיבה אדער אין א שול קומט פון מוהרא"ש זכרוננו לברכה וואס האט דאס שוין פאר לאנגע יארן איינגעפירט אין יבנאל פאר אנשי שלומינו. מוהרא"ש האט געבוט א זאל אין יבנאל אונטערן גרויסן שול אז אנשי שלומינו זאלן קענען חתונה מאכן בחינם; די עסן ווערט געקאכט דורך אנשי שלומינו וועלכע צעטיילן זיך מיט די סעודה, איינער מאכט א קוגל, איינער פיש, איינער ברענגט חלות און אזוי ווייטער.

מיר האבן סך הכל געטון צו די זאך לעובדא וועלכע וואס מוהרא"ש האט אונז געלערנט; אנגעהויבן האט זיך דאס פאריגע יאר ווען מיידלעך פון אונזער סקול בית פיגא האבן אנגעהויבן צו ווערן פלות. אין בית פיגא לערנט מען מיט די מיידלעך אז זיי זאלן אקטונג געבן אויף זייערע עלטערנס געלט, און אז עס לוינט זיך נישט צו קויפן א חתונה קלייד פון טויזנטער דאלער פאר אפאר שעה ווען דער טאטע האט נישט דאס געלט און ער דארף באהינגן געלט בשעת מען קען נעמען פאר בחינם א קלייד פון א גמ"ח און האבן א געזונטע טאטע, און אז עס איז נאריש צו דינגען א זאל פאר די פאר שעה פון די חתונה פאר צענדליגער טויזנטער דאלער בשעת מען קען חתונה האבן אין שול, און מען קען אנהייבן דאס לעבן מיט א מאן מיט ליבשאפט און באהינגן געלט. די פלות האבן אלע געזאגט אז זיי ווילן חתונה האבן אין ישיבה, האבן מיר געקענט אנהייבן דאס אויספירן אויף למעשה און מאכן חתונות אין ישיבה.

עס פעלט גארנישט פאר די חתונות אין ישיבה, איין זאך איז נישט דא: "חובות"; די חתונות אין ישיבה זענען בחינם. די מוזיק מאכן די בחורים, די עסן מאכן די פרויען פון אנשי שלומינו; איינער מאכט פיש, איינער קוגל וכו', איינער בילקעלעך, טרינקען און פיעפער-גרויס קומט פון די קאך פון ישיבה; אזוי אויך זענען נישט דא קיין סארנוועס, די עסן ליגט אין די זייט און געדער נעמט זיך אליין. ביי מצוה טאנץ איז נישט דא קיין לאנגע דרשות פון הספדים, נאר דער שמש רופט אויס צום טאנצן, ער זאגט בקיצור: "צעמוד צמוד"; פאר די זיידעס, מחתנים און חתן פלה. משפחה טאנצן נישט קיין מצוה טאנצן, מצוה טאנץ איז נאר פאר זיידעס, עלטערן און חתן פלה.

דער וואס האט נאכנישט חתונה געמאכט פארשטייט נישט דעם געדאנק פון חתונה מאכן אין ישיבה וכו', אבער דער וואס האט שוין חתונה געמאכט און איז געבליבן מיט חובות - דער ווייסט שוין גאר גוט דאס חשיבות דערפון; עס איז נישט דא נאך אזא שמחה אז די מחתנים קענען זיין און עסן רואיג און זענען זיך משמח ווי ווען עס קאסט זיי גארנישט קיין געלט.

אז עס זענען געווען תנאים וועלכע האבן

אָוועק דעם מענטש אינגאנצן.

חז"ל זאגן (ערוך ט"ו) אז דער אייבערשטער זאגט אויף א בעל גאווה "אין אני והוא יכולין לדור בכפיפה אחת", מיט דעם וואס א מענטש האלט זיך גרויס, שטופט ער אָוועק דעם אייבערשטן פון זיך, ער קען נישט ווערן נאנט צום אייבערשטן. ווען א מענטש האלט אז ער איז שוין גענוג גרויס, ער פארשטייט שוין און ווייסט שוין אלעס אליין, דאן וועט ער קיינמאל נישט וועלן הערן וואס א צווייטער זאגט אים. און דער איינציגסטער וואס וועט ליידן פון דעם איז נאר דער מענטש אליין, ער וועט נישט האבן די געלעגנהייט זיך צו לערנען נייע זאכן, און מענטשן האבן זייער נישט ליב צו זיין נעבן א בעל גאווה.

דער הייליגער רבי ר' אלימלך פון ליזענסק ז"ע פלעגט ארום גיין גלות ליידן. איינמאל איז ער אנגעקומען אין א שטאט, קיינער דארט האט נישט געוואוסט ווער ער איז, און ער האט געהערט ווי צוויי תלמידי חכמים רעדן צווישן זיך, איינער זאגט פארן חבר: "איך זע די אינגעלייט וואס קומען צוריק פון ליזענסק מיט א נייעם בליק אין לעבן, מען קען דערקענען דאס יראת שמים אויף זייערע פנימ'ער, אפטר לוינט זיך אז מיר זאלן אויף אהין פארן". זיין חבר האט אים אָבער געענטפערט: "עס פאסט דאך נישט פאר אונז צו פארן אהין, מענטשן וועלן זאגן אז מיר זענען אפגעריסענע בטלנים און מיר פארן צו א חסיד'ישן רבי'ן".

ווען דער צדיק איז אהיים געקומען איז ער געווען זייער פארצערט, עטליכע טעג האט נישט געקענט עסן פאר גרויס צער, ער האט די גאנצע צייט געזאגט: "דער פאסטוּך לאזט נישט משיח'ן קומען". מען האט נישט פארשטאנען וואס ער מיינט צו זאגן. און ווען זיין זון הרה"ק רבי אלעזר ז"ע האט אים געפרעגט וואס איז פשט פון די ווערטער, האט ער אים דערציילט אז ווען ער איז געגאנגען גלות ליידן האט ער געטראפן אינגעלייט וואס וואלטן געקענט גאר שטארק שטייגן אין אידישקייט, ווען זיי גייען ווען צו א צדיק, נאר זיי קענען נישט גיין ווייל "ס'פאסט דאך נישט". דעריבער זאג איך אז דער "פאסט-דאך" לאזט נישט משיח'ן קומען.

א מענטש וואס האלט זיך גרויס, פאר אים פאסט נישט צו גיין צו א צדיק און אויסהערן וואס ער זאגט, ווייל ער איז דאך גרעסער פון דעם, ער פארשטייט אלעס אליין, און דעריבער בלייבט ער טאקע מיט זיינע נארישקייטן, און ער האט נישט ווער עס זאל אים פירן אויפ'ן ריכטיגן וועג.

דעריבער דארף א איד אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז ער זאל וויסן דעם אמת וואו ער שטייט און וואו ער האלט, און ער זאל וויסן אז קיין איין מענטש איז נישט אינגאנצן פערפעקט, און אזוי וועט ער גיין צו א צדיק וואס וועט אים פירן און לערנען די ריכטיגע וועג צו מצליח זיין ברוחניות וּבְגִישָׁמיות.

ווען דארף מען זיך יא גרויס האלטן?

ווען עס קומט אָבער צו דינען דעם אייבערשטן, ווען עס קומט צו לערנען און דאווענען און טון מצוות און מעשים טובים, דעמאלט דארף מען זיך יא האלטן גרויס, דאן דארף מען מקיים זיין דעם פסוק (דברי הימים ב' י"ו) "ויגבה לבו בדרכי ה'". ווען מען גייט אויפ'ן אייבערשטנס וועגן, דעמאלט דארף מען זיך יא האלטן גרויס. מיר זאגן ביים דאווענען, "הגאולה והגדולה לחי עולמים", די גאווה און גרויסקייט דאס דארף מען אויסזונן ווען עס קומט צו דינען דעם אייבערשטן.

דער זעלבער מענטש וואס האט זיך גרויס געהאלטן איבער זיין חבר, ער פארשטייט בעסער און ער קען בעסער פון יעדן איינעם, ווען עס קומט אָבער צו עבודת ה' דרייט ער איבער די יוצרות, דאן ווערט ער אן "עניו", ער האלט זיך זייער קליין, אזוי ווייט אז ער שפירט אז ער איז צו קליין אז דער אייבערשטער האט בכלל נישט קיין נחת רוח פון אים. דער יצר הרע האט ליב איינצורעדן א מענטש אז דער אייבערשטער דארף אים נישט האבן, און אז זיינע מצוות ומעשים טובים זענען גארנישט ווערד און חשוב אין די אויגן פון באשעפער, דער אייבערשטער דארף עס בכלל נישט.

א איד טאר זיך אָבער נישט לאזן פונעם יצר הרע, ווייל דער אמת איז פונקט פארקערט, דוקא ווען עס קומט צו דינען דעם אייבערשטן, דעמאלט דארף מען זיך יא האלטן גרויס, מען דארף וויסן אז יעדער איד איז זייער חשוב און טייער ביים אייבערשטן, און יעדע מצוה, יעדע גוטע זאך וואס מען טוט, מאכט א גרויסער נחת רוח פארן אייבערשטן. און אפילו ווען א מענטש ווייסט ביי זיך אז ער איז דורכגעפאלן מיט עבירות, ער שפירט אז ער איז זייער ווייט פון באשעפער, דוקא דעמאלט, אויב וועט ער זיך אנטרענגען צו זיין וואויל און צו טון גוטע זאכן, וועט זיין נאך מער חשוב ביים אייבערשטן, אז אפילו א מענטש וואס איז אזוי ווייט, קומט אויף צוריק, און איז אויך זוכה אריינצוכאפן א מצוה.

יעדער איד האט אין זיך א הייליגע נשמה, די נשמה איז א חלק אלקי ממעלה, א חלק פונעם באשעפער, יעדער איד האט אין זיך דעם אייבערשטן. נאר דער מענטש ווערט פארשלאפן, ער שפירט אז ער איז גארנישט ווערד, און דעריבער ליגט ער אינגאנצן מיואש און ער האט נישט די חשק און די געשמאק און לערנען און דאווענען און צו טון מצוות.

די גמרא דערציילט (ברכות ב') אז עס זענען געווען תנאים וועלכע האבן

אז עס זענען געווען תנאים וועלכע האבן

»»»»»

זיך געפרייט און גאנצן טאג אז זיי האבן זוכה געווען צו לייגן תפילין, און אנדערע תנאים האבן זיך געפרייט מיט אנדערע מצוות. ווען א איד זאל וויסן ווי חשוב ער איז ביים אייבערשטן, ווי חשוב זיינע מצוות זענען ביים אייבערשטן, וואלט ער זיך זייער געפרייט מיט דעם, ער וואלט זיך געפרייט מיט זיין ציצית, מיט זיין תפילין, מיט זיין מזוזה אויפ'ן טיר, מיט זיין היטן שבת, מיט זיין עסן פ'שרים, און אזוי ווייטער מיט יעדע מצוה וואס ער כאפט אריין.

און ווער רעדט נאך ווען א איד איז זוכה צו לערנען אביסל תורה, ער האט אריינגעכאפט צו לערנען עטליכע פסוקים חומש, ער האט אריינגעכאפט א בלאט גמרא, א פרק משניות, א שטיקל מדרש, און אביסל שלחן ערוך, דארף ער זיין זייער פרייליך דערמיט. חז"ל זאגן (וישלמי פאה ד) אויף די משנה "ותלמוד תורה כנגד כולם" אז די גאנצע וועלט איז גארנישט ווערד קעגן איין שטיקל תורה, דאס באדייט אז די בעסטע זאכן וואס מען קען נאר האבן אויף די גאנצע וועלט קומען נישט צו צו די שרר פון לערנען אפילו נאר איין שטיקל תורה, און זיכער ווען מען לערנט נאך מער תורה. ווען א איד מאכט אויף די מויל צו רעדן צום אייבערשטן, נישט קיין חילוק ווי ווייט דער איד איז, נישט קיין חילוק וואס ער האט געטון ביז זי עפעס, וועט דער אייבערשטער לייגן אלעס אין א זייט און זיך פארנעמען נאר מיט'ן אויסהערן וואס דער איד האט צו דערציילן. צדיקים האבן געטייטשט דאס וואס מיר זאגן ביים דאווענען "כי אתה שומע תפלת כל פה", בפשטות מיינט דאס אז דער אייבערשטער הערט אויס די תפלות פון יעדנ'ס מויל, אבער דער ווארט "פה" קען מען אויך זאגן אזוי ווי "פע", אפילו א מענטש וואס יעדער שרייט אויף אים "פע", אפילו אים הערט דער אייבערשטער אויף אויס, און ער העלפט אים.

און די זעלבע דארף מען אויך מחזק זיין א צווייטן, ווען מען זעט א איד וואס איז צוגרדאן און צוקלאפט, ער פילט ביי זיך אז ער איז גארנישט ווערט, דארף מען אים מחזק זיין און שטארקן אז דער אייבערשטער האט אים זיכער ליב, ער איז זיכער זייער חשוב ביים אייבערשטן, און יעדע מצוה זיינער איז גאר חשוב און טייער. וואויל אויך דעם וואס איז זוכה זיך שטענדיג צו דערהאלטן, פון איין זייט ווייט ער אז ער איז זייער חשוב און זיינע מצוות זענען זייער חשוב, און פון די אנדערע זייט ווייט ער אויך אז ער איז נאכנישט צוגעקומען צום שלמות, ער האט נאך פלאץ זיך צו פאררעכטן, צו גיין צו א צדיק וואס זאל לערנען מיט אים, דאן וועט ער זוכה זיין צו אלע גוטע זאכן אויף די וועלט און אויף יענע וועלט.

(שיחות מוהרא"ש חלק ח' ערך גאון וחלק ג' ערך גדלות)

»»»»» ביי חתונות זענען אלע פרייליך; די געסט זענען פרייליך, חתן פלה זענען משונה פרייליך, די מחותנים זענען אויך פרייליך - אבער עס דרוקט זיי די חובות. אסאך מאל דארף מען רופן 'הצלה' ביי א חתונה צום מחותן ווען עס הייבט אים אן דרוקן זיין הארץ פון די חובות אין וואס ער איז אריין. ווען די חתונה ענדיגט זיך גייען אלע אהיים, אלע פארנעמען וואס עס איז געווען, חוץ די מחותנים - זיי דארפן געבען בלוטיגן פון די חובות פון די חתונה נאכט. דאס וואס דו פרגעסט: "ווי אזוי מען קען דאס אריין ברענגען אין דער וועלט נכו'?" נאך אביסל וועלן דאס אלע נאכמאכן - צי מען וויל יא צי מען וויל נישט; דער עולם הייבט אן צו כאפן וואס די עשירים טוען געבען מיט'ן המון עם, ווי זיי טרינקען אויס דאס בלוט פון אידישע קינדער. זיי זענען קראנק פאר אביסל כבוד המדומה דערפאר ווייזן זיי ביי זייערע שמחות אז זיי האבן געלט, נאכדעם דארפן אלע זיי נאכמאכן, וועט עס סיי ווי פלאצן; על כל פנים איך דארף זען אז מינע פלמדיים זאלן נישט האבן קיין חובות. דער אייבערשטער זאל העלפן אז מען זאל לעבן פאר זיך, מען זאל זיין פרייליך ביי א שמחה און מען זאל הנאה האבן פון די שמחה, עס זאל זיין מיטן אייבערשטן - אן בארגן און אן גנב'נען פון א צווייטן.

ווער איז א גוטער חתן מדריו?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א חתן ב"ה, און איך האב געוואלט פרגען דעם ראש ישיבה שליט"א צו וועלן חתן מדריו איך זאל גיין. איך הער אלץ ווי דער ראש ישיבה שליט"א רעדט אז מ'דארף זיך אכטונג געבן פון פאלשע מדרכים, ווי אזוי קען איך אבער וויסן פאראויס ווער ס'איז א גוטער מדריו? אויך וואלט איך געוואלט הערן הרבנות אויף שלום בית, אויב דער ראש ישיבה שליט"א קען מיר שרייבן עפעס איבער דעם.

תשובה:

בשורת ה' יתברך

א גרויסן זישר כח
יום ב' פרשת משפטים, כ"ב שבט, שנת תשע"ט לפקדן קטן
לכבוד החתן... גור יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו. מען דארף זייער אכטונג געבן נישט אנצוקומען צו פאלשע מדרכים וואס לערנען אויס חומרות מיט פרישות וואס איז קעגן די הייליגע תורה; זיי שטעלן זיך אהער ווי חסידים נכו' ווען באמת זענען זיי פשוטע מנוולים, ענדערש זאל מען בכלל נישט גיין צו קיין חתן מדריו ווי איידער אנצוקומען צו זיי.

באמת דארף מען בכלל נישט קיין חתן מדריו; א חתן דארף לערנען די הלכות אין שלחן ערוך יורה דעה סימן קצ"ה, קצ"ו און אביסל סימן קפ"ט צו קענען די חשבונות און אביסל צוגרייטן נכו', אבער דאס וואס מען מאכט שיעורים נכו' איז נאך א וועג ווי אזוי מען קען ארויס ציען געלט פון די עלטערן [אזוי ווי מען טוט מיט בר מצוה בחורים צו לערנען מיט זיי א שפעטל; ווי לאנג נעמט א פאר לערנען שורות פון א שפעטל? מערסטנס א שעה צוויי, אבער אויך דעם קען מען נישט בעטן קיין גרויסע געלטער, מאכט מען א שפיל מיט'ן קינד ער זאל קומען נאכאמאל און נאכאמאל, אלעס ווערליג דאס געלט].

מוהרא"ש זאגט אז איינע פון די סימנים פון א פאלשער חתן מדריו און א פאלשער שלום בית מאכער איז אז ער בעט געלט און אלעס איז געוואנדן אין געלט; פון אזא איינעם דארף מען אנטלויפן, ווייל ער מיינט נישט דיין טובה ער מיינט בלויז זיין געלט; ער וועט זיכער מאכן ארויס צו ציען נאך און נאך געלט פון דיר, ווי לאנג ער וועט טרעפן א צווייטן פון וועמען צו מעלן; אן ערליכער איד וועט קיינמאל נישט בעטן קיין געלט צו העלפן מאכן שלום בית און צו לערנען פאר די חתונה נכו'.

אז דו ווילסט האבן א גאר זאלסטו זאלסטו שטענדיג געדענקען דעם פלל: "זוך נישט צו זיין גערעכט"; מען ווערט נישט קליין אויב מען פירט נישט אויס און מען ווערט נישט גרויס אויב מען פירט יא אויס, ענדערש "זוך צו זיין קלוג" - וועסטו האבן א שיינע לעבן.

אויף נאך א זאך זאלסטו אכטונג געבן, אז דו זאלסט שטענדיג רעדן שיינ צו דיין ווייב, אפילו אויב זי איז דיר מצער; געב א קוק וואס חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (קמח טו): "רבי חניא תנה קא מצערא ליה דביתהו", רב חניא'ס ווייב פלעגט אים זייער אסאך מצער זיין; מיט דעם אלעם: "פי הנה משפח מידי", ווען ער פלעגט זען א גוטע זאך וואס זיין ווייב האט ליב, "צירי ליה בסתריה, ומייתי ניהלה", פלעגט ער דאס אהיים ברענגען פאר איר, האט רב געפרעגט פון רבי חניא: איך פארשטיי נישט, פארוואס ברענגסטו איר אייביג אהיים גוטע זאכן זי איז דיר מצער? ! האט אים רב חניא שמוגלדלות בגינו, ומצילות אותנו מן החטא", מיר איז עגנוג אז זי ראטעוועט מיר פון צבירות און זי ציט אויף מינע קינדער צו לערנען די הייליגע תורה; זעט מען ווי שטארק מען דארף אכטונג געבן צו מכבד זיין די ווייב.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטו גיין אונטער די חופה בשעה טובה ומצלחת און זוכה זיין אויפצושטעלן א בית נאמן בישראל, דורות ישרים ומברכים.

BreslevCenter.com/answers

די איבריגע פילע בריוו פונעם ראש ישיבה שליט"א פון די וואך, קען מען זען אינעם וועכנטליכן קונטרס "עצתו אמונה".

צו באקומען אין ישיבה, אדער רופט 7132-200-845

"מיין לעבן" - מיליאן דאלאר קאמפיין פאר מוסדות ברסלב וויליאמסבורג

די צענדליגע טויזנטער אידן וואס באקומען חיוב און לעבן פון די הייליגע ברסלבע מוסדות, פון די ישיבה און פונעם ראש ישיבה שליט"א, וועלן האבן דעם געוואלדיגן געלעגענהייט צו קענען העלפן די הייליגע מוסדות, כדי עס זאל ווייטער קענען אנגיין בעזרת ה' יתברך.

די מוסדות הקדושים זענען זיך געלויבט דעם איבערשטן זייער שטארק צוואואקסן קע"ה, עס מוז עמורידזשענסי געשאפן ווערן א פרישער בנין פאר די מוסדות. די איצטיגע בנינים זענען שוין קע"ה לאנג אויסגעוואקסן זייער פלאץ. די מיידלעך זענען דערווייל פלאצירט אין א צייטווייליגע פלאץ, און די הנהלה איז יעצט געצווינגען צו קויפן א פרישע געביידע פאר די מוסדות, וואס דאס וועט אריינציען אין געוואלדיגע גרויסע הוצאות.

דער ציל פון דעם קאמפיין איז אויפצוטרייבן א מיליאן דאלער אין זעכציג שעה. און מיטן אייבערשטנס הילף וועט מען מצליח זיין. די תלמידים, ארויס און אנ"ש נעמען זיך אונטער א "ציל" וויפיל געלט זיי קענען זיך אונטערנעמען צו שאפן פון זייערע קרובים און באקאנטע, יעדער וואס וויל שטעלן פאר זיך א ציל און אזוי אויך אלע וואס ווילן איבערגעבן זייערע קאנטראקטן (אימעילס, און טעלעפאן נומערן פון זייערע באקאנטע) פאר די עסקנים וואס וועלן זיך פארבינדן צו זיי און בעטן אין זייער נאמען זיך צו באשטייערן פאר די הייליגע מוסדות, ווערן געבעטן צו רופן דעם קאמפיין הויפטקווארטיר אויף 635-2108-718, אדער שיקן אן אימעיל צו Breslevmeinenleben@gmail.com פאר אנווייזונגען וויאזוי עס צו טון.

בשעתן קאמפנין וועט אויפגעשטעלט ווערן א "קאמפיין הויפטקווארטיר", ווי אלע וואס ווילן צוהעלפן אויפהייבן טעלעפאנען און אנרופן דבנים זאלן רופן אויף אויבנדרמאטן נומער. דער קאמפיין וועט א"ה לויפן קומענדיגע וואך. דינסטאג, מיטוואך, און דאנערשטאג בעלילות. בשם ה' נעשה ונצליח!

חתונה מאכן קאסט פאר'ן צד החתן

הכל בכל מכל כל כן יברך אותנו

די חתונה די וואך דינסטאג אין ישיבה, האט געהאט גאר א גרויסן אפקלאנג ביים היימישן ציבור, זעענדיג דעם נאה דורש ונאה מקיים, ווען דער ראש ישיבה שליט"א האט געפירט זיין בכור אונטער די חופה מיט גרויס שמחה און פרייד, און די פרייליכע לעבעדיגע געשמאקע חתונה נאכט, האט נישט געקאסט קיין פרוטה פאר די מחותנים. די גאנצע חתונה מאכן, פונעם שידוך שליטן ביז נאך די שבע ברכות, האט געקאסט פאר'ן ראש ישיבה שליט"א א צירקע זיבן טויזנט דאלער, א ציפער וואס רוב אידן קענען זיך ערלויבן מיט דעם רואיג חתונה צו מאכן די קינדער, אן דעם וואס זיי זאלן זיך דארפן אנבארגן און בא'גנב'ען אידישע קינדער, און בלייבן מיט א זאק פון חובות וואס מ'ווייסט נישט פון וואו צו באצאלן.

כל השביעין חביבין

מ'האלט שוין יעצט ביי די זיבעטע חתונה אין היכל הבית המדרש, אלע איינס ביי איינס זענען געווען הערליכע פרייליכע חתונות, עס האט גארנישט געפעלט פאר די חתונות. מיט יעדע חתונה ווערט העכער און העכער אויפגעהויבן די אויגן ברעמען, מענטשן פארשטייען נישט פארוואס עס פעלט אויס צו פארשווענדען אידיש געלט וואס מ'האט נישט, פאר זאכן וואס קיינער דארף נישט, בלויז צו געפעלן פאר מענטשן וואס קוקן עס בכלל נישט ארויף.

קיינער קען נישט איגנארירן די רעוועלוציע און זיך גיין רואיג ווייטער, יעדער האט עפעס צו זאגן אויף דעם, יעדער מוז עפעס אריינרעדן, יעדער ווייסט אז די היינטיגע סטאנדארטן ווי אזוי מען מאכט חתונות - און די זעלבע אויך קלענערע שמחות - האט שוין לאנג אריבערגעשפרייזט אלע גרעניצן, יעדער וויל זען א דראסטישע פארבעסערונג אין דעם ענין, און אט זעט מען א קהלה וואס האט זיך גענומען אין האנט אריין, און אנשטאט זוכן א לעזונג פאר די פראבלעמען, האבן זיי אוועקגענומען דעם פראבלעם אינגאנצן; אנשטאט צו בויען א שפיטאל נעבן דעם צעבראכענעם בריק צו קענען היילן די פארוואונדעטע וואס זענען אראפגעפאלן פון בריק, קרויזן זיי אויס דעם בריק אינגאנצן; אנשטאט אראפצוציפן פון דא און דארט פון די אומדערטרעגליכע הוצאות החתונה, האט מען אהערגעשטעלט א וועג ווי אזוי חתונה צו מאכן אן דעם וואס ס'זאל בכלל פאלן צו לאסט אויף די מחותנים.

דער הייליגער רבי האט דערציילט א מעשה איבער א קעניג וואס איז געווען א שטערן זענער, ער האט געזען אויף די שטערנס אז ווער ס'וועט עסן פון די תבואה וואס וועט וואקסן דעם קומענדיגן יאר, וועט משוגע ווערן דערפון. האט ער גערופן זיין משנה למלך זיך דורכצושמועסן מיט אים דעם פראבלעם, דער משנה למלך האט אבער געהאט א פשוטע עצה אויף דעם, "מיר וועלן באפעלן אז מ'זאל אוועקלייגן פאר אונז גענוג און נאך תבואה פון די פאראגאנגע יאר, און אזוי וועלן מיר בכלל נישט דארפן עסן פון די שעדליכע תבואה וואס מאכט משוגע". דער קעניג איז אבער נישט געווען צופרידן פון דעם געדאנק, "אויב נאר אונז צוויי וועלן בלייבן נארמאל, און די גאנצע וועלט וועט זיין משוגע, וועלן מיר דאך זיין די משוגעים... יעדער וועט אונז אנקוקן אז מיר זענען אזוי אנדערש פון יעדן".

האט דער משנה למלך געפרעגט דעם קעניג וואס ער האלט מ'זאל טון, האט דער קעניג געזאגט אז זיי זאלן אויך עסן אזוי ווי יעדן איינעם, זיי זאלן אויך משוגע ווערן אזוי ווי יעדן איינעם, "נאר מיר ביידע זאלן זיך מאכן א סימן אויפ'ן שטערן כאטש צו געדענקען אז מיר זענען משוגע... ווען איך וועל קוקן אויף דיין שטערן און דו וועסט קוקן אויף מיין שטערן, וועלן מיר זיך דערמאנען אז מיר זענען נעבעך נישט נארמאל..."

דער רבי האט נישט אויסגעפירט דעם נמשל צו די דעם משל, אבער זיך אומקוקנדיג אויף די היינטיגע וועג ווי אזוי אידישע שמחות ווערן געפראוועט, אן קיין שום שייכות צו נארמאליקייט, מענטשן גייען ממש אראפ פון זינען און מאכן טייערע שמחות פיל העכער און מער פון זייערע מעגליכקייטן, נאר בלויז ווייל די גאנצע "נארמאלע" וועלט טוט אזוי, בלויז ווייל וואס וועט "יענער" זאגן אויף דעם, לאזט זיך גלויבן אז ס'איז שוין העכסט צייט אז מיר זאלן זיך ארויפקריצן א מערקבארן סימן אויפ'ן שטערן, כאטש צו געדענקען ווי משוגע מיר זענען אז מיר לעבן בלויז פאר יענעם.

שידוך שליטן		
שדכן	\$500	
ציגרעטלעך, צוקערלעך		די חברים האבן זיך מיטגעפריידט אויך אן דעם
לחיים		א טאץ היימישע קעיק מיט סעלצער
חתן בילדער אלבוים	\$7	שיינע אלבוים מיט בילדער
תנאים - זאל, סעודה, בלומען, תנאים קעיק, קליידער, האר, וכו'		תנאים/טעלער ברעכן איז געווען ביים קבלת פנים
סך הכל	\$507	

מתנות		
ברעיסלעט, רינגל, קייטל, אויערינגלעך, זייגער	\$813	זעט אויס ממש ווי עכט
סידור תהלים מיט די נאמען	\$75	פשוטע שיינע, עכטע דעקלעך אן לעדער
מחזורים		זיי האבן שוין געהאט
טיבל	\$129	
שירצל	\$139	
קידושין רינגל	\$100	
פין		
פאקעט בוק		
מתנות פאר ימים טובים		ימים טובים האט מען געשיקט איינע פון די אויבערדערמאנטע מתנות
משלוח מנות		היימישע קעיק און קיפעלעך
מתנות פאר געשוויסטער		זיי וועלן באקומען אי"ה ביי זייערע שמחות
סך הכל	\$1,256	

פארשידנס		
שיעורים		מוהרא"ש זאגט אז א חתן מדריך זאל נישט בעטן קיין געלט
ר"ת תפלין		ער האט שוין פון די בר מצוה
טעגליכע שמחה צעטלעך	\$55	די גרינגסטע און פראקטישסטע וועג צו רופן צו די חתונה
חתונה בריוולעך		סתם צו ווארפן געלט אין מיסט?!
סך הכל	\$55	

דירה		
רענט	\$1,000	איין צד
פורניטשער		זיי וועלן אי"ה קויפן אין די ריכטיגע צייט
אפלייענסעס		פורניטשעד דירה
הויז געברויכן/לינען/וכו'	\$600	איין צד
סך הכל	\$1,600	

7 טויזנט דאלער אלעס אריינגערעכנט כולנו יחד בברכה שלימה ונאמר אמן

שטאפיר		
שטריימל	\$1,000	איין שטריימל איז גענוג
דריי גוד וועש	\$500	נישט קיין חתן פעקידש
טיש בעקיטשע	\$200	נישט קיין חתן פעקידש
רעזשעוואלקע	\$280	נישט קיין חתן פעקידש
סטראקעס	\$600	
רקל	\$200	נישט קיין חתן פעקידש
2 הויזנס	\$90	
שיך	\$120	ווען ס'וועט ווערן אויסגענוצט וועט מען איה"ה קויפן פרישע
הוט	\$240	נישט געקויפט קיין רעגן הוט
גלעזער		נאך געווען גוט די אלטע ב"ה
סך הכל	\$3,230	

כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים

אמאל האט מען נאך געקענט זאגן אז א אידישע חתונה וואלט געדארפט אויסזען ווי א בר מצוה אדער וואכנאכט, היינט זענען שוין אבער די קלענערע שמחות אזוי אויפגעריסן, אז מ'קען שוין חתונה מאכן פאר א צענטל די פרייז פון די טייערע בר מצוה'ס און קלענערע שמחות. אידן זענען אנגעווייטאגט, יעדער מחותן וואס האט שוין חתונה געמאכט, יעדער וואס האט שוין צוגעלייגט א האנט און געהאלפן זיינ'ס א קרוב חתונה צו מאכן, ווייסט ווי שווער דאס קומט אן, ווייסט וויפיל בלוט דאס קאסט, ווייסט וויפיל חובות דאס לאזט איבער, וויפיל שאדנ'ס עס לאזט איבער אויף יעדן איינעם ארום; אבער אזוי ווי דאס איז דער "נארמאל", איז דאך נישט שייך צו טון אנדערש.

חתונה נאכט		
זאל		אומזיסט אין בית המדרש
קעיטערער		אנשי הקהלה האט יעדער צוגעלייגט א האנט צו קאכן און באקן, אזוי ווי ביי אלע חתונות אין בית המדרש היכל הקודש
סארווירער		יעדער קען נעמען אליין פון די געשמאקע מאכלים אין די זייט
שפילער		הערליכע מוזיק פון א רעקארדירטע חתונה
זינגער		פונעם זעלבן טעיפ
בילדער		אנשי שלומינו
בלומען		פאלשע
בדחן		דער שמש זאגט יעמוד יעמוד
כיבוד טיש/קינדער טיש		אריינגערעכנט אינעם פעקידש
כיבוד מצוה טאנץ		נישטא ווען צו געבן
וויין ברוינפן		די שמחה איז גרויס אויך אן דעם
קבלת פנים בדחן		דער חתן איז שוין געווען אליין אנגעווארעמט
באסעס צו די חתונה		ווער ס'האט געוואלט קומען האט געטראפן א וועג
באסעס אהיים		נאך געווען גענוג צייט נאך די חתונה צו באפן א באס אהיים
כתובה		דער שמש שטעלט צו
משפחה קליידונג	\$400	אלעס הערליך שוין, נישט ברענד נעים
משפחה האר	\$20	יעדער האט עס באוואנדערט
סך הכל	\$420	

אידן קוקן ארויף און שעצן זייער שטארק אז ס'איז דא א קהלה וואס האט אוועקגעלייגט דעם "נארמאל" אין די זייט, און געוויזן שווארץ אויף ווייס אז מ'קען יא חתונה מאכן די קינדער מיט מנוחת הנפש, מ'דארף אפילו נישט מאכן קיין תקנות, מ'דארף נאר פשוט עפענען די אויגן צום רעאליטעט, אז דער וועג ווי אזוי מ'מאכט היינט חתונה האט נישט קיין זכות קיום. אויב חתונה מאכן מוז קומען מיט'ן חשבון אז מ'מוז פאר דעם בארגן און נישט באצאלן, וועט עס מוזן צעפאלן מארגן, אדער איבערמארגן, דאס קען נישט אנהאלטן. אז ס'איז אבער נישטא קיין אנדערע אויסוועג, איז דאך נישטא קיין ברירה, דער אייבערשטער האט אונז דאך באפוילן חתונה צו מאכן די קינדער, און דאס איז די איינציגסטע וועג ווי אזוי דאס אויסצופירן. ווען מ'זעט אבער באשיינפערליך אז ס'איז יא דא א געהעריגע וועג, מ'מוז זיך נישט צעשניידן אויף שטיקער ווען מ'מאכט חתונה א קינד, ווערט דאס גאר שטארק ארויפגעקוקט און געשעצט, די מציאות פאסטט אין פנים און ווייזט אז ס'איז יא מעגליך און מ'קען עס יא באווייזן.

מענטשן זאגן, "כל הכבוד פאר ברסלב אז זיי האבן געקענט דורכברעכן און באווייזן אזא זאך אז מ'זאל קענען גרינג חתונה מאכן די קינדער, תחזקנה ידיכם!", דער אמת איז אבער פארקערט, כל הכבוד פאר איינעם וואס איז גרייט זיך צו צערייסן און צעפליקן, פארלירן דעם הארץ מיט'ן קאפ אינאיינעם צו קענען חתונה מאכן די קינדער; ווידער אז מ'מאכט חתונה מיט א רעאליסטישן בליק, מ'ווייסט און מ'נעמט אין חשבון וואס מ'האט אין טאש און וואס מ'קען זיך ערלויבן, איז דאס דאך פשוט און גראד שכל הישר.

חנוך לנער על פי דרכו

לאמיר זיך אפשטעלן א מינוט אויף דעם טערמין "נארמאל", וואס מיינט נארמאל און וואס מיינט נישט נארמאל? ווי געזאגט פריער איז דאס געוואנדען אין די אומשטענדן ארום און ארום, וואס ביי איינעם איז נארמאל איז ביים צווייטע משוגע, און אזוי אויף פארקערט. ס'ווענדט זיך וואס איז אנגענומען צו טון אין די קרייז, אין די משפחה, אין די געגנט, און אזוי ווייטער אלעס ארום.

"נע, דאס איז נישט מעגליך נאכצומאכן. די ברסלב'ע קהלה האבן א בית המדרש גרייט פאר חתונות, זיי האבן בחורים ארויסצוהעלפן, זיי האבן משפחות וואס לייגן צו א האנט. אבער אנדערע האבן נישט די וועג אין מציאות ווי אזוי דאס צו קענען אהערשטעלן" - דאס איז א געדאנק וואס מ'הערט פון פילע.

און עס איז טאקע דא אן אמת אין דעם, ס'איז טאקע נישט אזוי גרינג דאס נאכצומאכן, דא איז עס צוגעשטעלט אפיציעל מטעם די קהלה, און אלע בני הקהלה מיט די בחורים פון ישיבה און די מיידלעך פון סקול, לייגן צו א האנט אז די חתונות זאלן זיין מיט סוקסעס, און ס'זאל נישט קאסטן קיין געלט. אבער דער יסוד און דער סוד ווי אזוי די קהלה האט זוכה געווען צו זיין די ערשטע דאס צו קענען באווייזן, איז יא א זאך וואס יעדער קען און דארף נאכמאכן.

דער יסוד איז אז די קינדער אליין, די חתן און כלה, דארפן זיין צופרידן און פרייליך אן דעם וואס דער טאטע זאל דארפן בארגן געלט פון די זון און פון די לבנה פאר די חתונה. אויב ביים שידוך-שליסן כאפן זיך די עלטערן ביים קאפ וואס דא גייט פאר און זיי מאכן אפ אז זיי האבן נישט די רעכט על פי תורה און על פי שכל אויסצושווענדען געלט אויף אומנויטיגע זאכן ביי שמחות, קענען זיי דאס אבער נישט טון יעצט צו זייערע קינדער, וואס וועלן שפירן בא'עוול'ט אז זיי זענען אנדערש ווי זייערע חברים און פריינד וואס

ימי המשתה		
באווארפן פעקלעך	\$4	צוויי פעקלעך קענדיס
קידוש		היימישע קעיקס און קיפפעלעך
סעודה		אזוי ווי יעדן שבת
שבע ברכות (חול)		שיינע נאכטמאל
סך הכל	\$4	

אלעס אינאיינעם - הכל בכל מכל כל	
סך הכל	\$7,072

באקומען יא די אלע טייערע לוקסוס.

אנדערש איז אבער אין היכל הקודש, וואו דער ראש ישיבה שליט"א רעדט כסדר צו די בחורים פון דעם ענין, ער רייסט אראפ און ער ערקלערט די שעדליכקייט און נארישקייט פון זיך אויפרייסן ביי שמחות, אז זאך וואס מ'פארדינט גארנישט דערפון, יעדע ענגל נאר חובות און עגמת נפש, און די שיינקייט פון קינדער וואס פארשטייט אז געלט קאסט געלט, און די שיינקייט פון א שמחה וואס מ'מאכט אויף א ביליגן אידישן שטייגער. און פון די אנדערע זייט איז דא די חשובע מנהלת און די לערער'נס אין סקול וואס רעדן כסדר צו די מיידלעך איבער דעם, צו מאכן א שמחה מיט שכל און נארמאליקייט, און אז זיי איבערגערעכענען אויסברענגעריי ברענגט נישט קיין שום ניצן אין לעבן, און ווי ווייט מ'דארף אכטונג געבן אויף אידיש געלט, נישט אויסצוברענגען דאס געלט פון די עלטערן וואס זיי האבן אפילו נישט.

אזוי אז עס קומט אויס אז נישט נאר וואס די חתנים און כלות קוקן בכלל נישט ארויף די טייערע שמחות, נאר פארקערט, ביי זיי איז גאר א חשיבות ווי מער מ'קען אראפברענגען די סטאנדארטן, עס איז אן אויפטו אויב מ'האט אראפגענומען נאך אן איבריגע שמוחה.

איין ביישפיל איז ווערד צו דערמאנען, א פארמעסט וואס מ'האט געמאכט אין סקול פאר פורים, יעדער האט געדארפט מאכן א שיינע משלוח מנות פאר א חבר'טע, און ווער ס'האט געקענט מאכן די ביליגסטע משלוח מנות, האט געוואונען דעם פארמעסט. אלע מיידלעך האבן זיך אנגעשטרענגט צו מאכן א שיינע משלוח מנות, און די ביליגסטע וועג וואס איז נאר שייך. און פארשטייט זיך ווען די מיידלעך ווערן כלות למזל טוב, זוכן זיי נישט ארויסצושלעפן געלט פון די עלטערן צו קענען שיקן א זיבן שטאקעגע משלוח מנות פאר די מחותנים'טע, און זיי ווערן נישט פרייליך ווען זיי באקומען אזוינס פון די אנדערע זייט.

אז די קינדער ווערן מחונן אויף אזא וועג, אז מ'דארף נישט נאכטאנען יעדע משוגעת וואס איז איינעם ביגעפאלן צו מאכן ביי א שמחה, אז מ'דארף לעבן א מיט'ן רעאליטעט און נישט אויסגעבען מער געלט פון וויפיל מ'קען זיך ערלויבן, אז מ'טאר נישט בארגן געלט ווען מ'ווייסט נישט ווי אזוי מ'וועט עס באצאלן, אז מ'טאר אויס'רודפן טאטע מאמע אז מ'מוז האבן דאס און יענץ אין די צייט ווען ס'פעלט נישט אויס און ס'איז נישטא דאס געלט פאר דעם, אז די שמחה פון חתונה האבן הייבט זיך אן א טאג נאך די שבע ברכות און איז נישט די פאר שעה פון די חתונה נאכט וואס לויפט אריבער ווי אן אויגן בליק, אז איינער וואס לעבט מיט'ן מצאות און נישט אין דמיונות איז ארויפגעקוקט און איז חשוב, אז דאס וואס דער חבר אדער חבר'טע וועט קרימען מיט די נאז מינט גארנישט; אז מ'וואקסט און נישט אזוי, דאן קענען די עלטערן חתונה מאכן די קינדער מיט הרחבת הדעת, די עלטערן זענען פרייליך, די קינדער זענען פרייליך, און מ'האט א חיים טובים.

דאס איז א זאך וואס יעדער קען נאכמאכן. מ'קען נישט ווארטן ביז ווען מ'שליסט שוין שידוך, און דעמאלט אנהויבן צו זאגן פאר חתן כלה אז זיי זאלן נישט פארלאנגען אזויפיל. דעמאלט איז שוין צו שפעט, דעמאלט האט מען שוין פארשפעיט די באן, אויב מ'וועט דעמאלט אנהויבן איינצוציען דעם פאסיק, וועלן די קינדער ווערן געפייניגט. טאטע מאמע קענען אבער אנהויבן רעדן צו די קינדער ווען זיי זענען נאך יונג, יעדעס מאל ווען מ'רעדט פון עפעס א מעכטיגע שמחה קען מען אויסנוצן די געלעגנהייט און אויפקלערן די קינדער איבער די נארישקייט פון אויסברענגען געלט אויף זאכן וואס ברענגט נישט קיין ניצן. יעדעס מאל עס קומט אן אויף די פאסט א חתונה בריוול קען מען פרעגן די קינדער זיי זאלן פרובירן אויפצוקומען מיט א נארמאלן הסבר פארוואס עס פעלט אויס צו שיקן איינלאדענונגען אן א חתונה, אין די צייט וואס ווער עס ווערט געוואויבן פון די חתונה נאר דורך דעם בריוול, יענער דארף בכלל נישט קומען צו די חתונה, און ווער עס ווייסט סיי ווי פון די חתונה, פאר אים פעלט דאך נישט אויס דער בריוול, און נאכדער צו אז ביז צום טאג פון די חתונה וועט שוין דאס בריוול סיי ווי זיין רעטייקעלט און דעמאלט לייגט מען דאך שוין אריין אין די טעגליכע שמחה צעטלעך איבער די חתונה.

יעדער וואס האט א מייק אין די האנט, יעדער וואס האט קינדער, בחורים, אדער מיידלעך וואס הערן אים אויס. זאל עס זיין טאטע און מאמע און מלמד צי א לערער'ן, א מנהל אדער א מנהלת, א רב און א ראש ישיבה, א רב און דין, זאלן זיך מאכן א חשבון וויפיל אידיש געלט זיי קענען שפארן פאר אידישע קינדער, וויפיל הארץ אטאקעס זיי קענען פארמיידן פון אידישע קינדער, וויפיל צער יגון ואנחה זיי קענען צוריק האלטן פון אידישע קינדער וויפיל שמחה און נחת זיי קענען אריינברענגען אין אידישע הערצער, און דעם וואס זיי זאלן דארפן ארויסנעמען אפילו איין פרופט פון טאש, נאר בלויז מיט'ן רעדן צו די קינדער וואס עס מיינט א אידישע שמחה, ערקלערן אז די איבריגע לוקסעס מאכט נישט פרייליך, עס העלפט גארנישט אין לעבן, און ווי שוין און ריכטיג עס איז צו שפארן אידיש געלט ווען עס קומט צו שמחות.

חונן הויבט זיך אן ביי זיך אליין, ווען עלטערן פירן זיך מיט שכל און ווי עס דארף צו זיין, וועלן די קינדער דאס נאכמאכן. ווען די קינדער זעען אז ווען די עלטערן מאכן א שמחה פאר זיך, א קידוש, א וואכנאכט, זוכן זיי נישט אויסצוגעבן ווי מער געלט אן אלעס זאל קלאפן אויפ'ן העכסטן פארנעם, אז די גאנצע שטאט זאל זיך טאקע איינרעדן אז זיי זענען באלעבאטישע אידן, ווען די קינדער וועלן זען אז דער פעקל ביים אפשערן מוזן נישט אזוי טיפ-טאפ אז יעדע שכל'טע זאל עס באוואונדערן, דאן וועלן זיי אויך נישט פארלאנגען אז זייער בר מצוה און חתונה זאל זיין אזוי מעכטיג. אבער אז די עלטערן בארגן זיך שוין אן ביים וואך נאכט און ברית, וועט עס שוין אויך אזוי מיטגיין לתורה הלחופה.

און אפילו די עלטערן וואס האבן נאכנישט די קוראזש צו קענען מאכן א שמחה ווי א לאגישער מענטש, זיי האלטן נאכנישט אויף די מדרגה צו קענען קוקן דעם מציאות, צו קענען חתונה מאכן נאר לויט וויפיל זייער טאש ערלויבט; קענען זיי אבער טון נאכט דאס מינימאלסטע, ווען עס קומען קלאעד און מאכן יא חתונה איז א נארמאלן שטייגער, זיי חובות'ן זיך נישט אן ביים חתונה האבן, געבן

נישט אויס געלט פאר נוצלאזע נארישקייטן, זאל מען כאטש נישט חוזק מאכן פון דעם, זאל מען דאס נישט אוועקמאכן אין די אויגן פון די קינדער, זאל מען כאטש קרעכטצן, "איך קען עס טאקע נישט נאכמאכן, אבער כל הכבוד פאר די פארשטענדליכע אידן וואס קענען עס יא באווייזן". און אזוי וועט זיי דאס נישט צוריק פאטשן אין פנים ווען ס'וועט קומען אמאל א טאג ווען זיי וועלן מוזן אביסל איינצויקן דאס פור'עניגן, און די קינדער וועלן נישט וועלן הערן דערפון.

בינאו ונחשוב חשבוננו של עולם

ס'געווען אמאל א איד וואס האט געליטן אויף די אויגן לא עלינו, ער האט געמאכט א מחלה וואס האט אים געשטערט דאס זען רחמנא ליצלן. איין טאג איז ער געוואויר געווארן פון א גרויסן אויגן דאקטער וואס קען אים אויסהיילן זיין פראבלעם, ער איז געפארן צום דאקטער וואס האט זיך אפגעגעבן מיט אים, און מיט'ן איבערשטימ'ס הילף האט אים דער דאקטער גענצליך אויסגעהיילט, און ער האט אנגעהויבן זען אויף די אויגן כאחד האדם.

פארשטייט זיך אז צו זיין פרייד איז נישט געווען קיין גרעניץ, ער איז געווען גאר דאנקבאר צום דאקטער, און איז אהיימגעקומען מיט אים שמחה און דערציילט די פרייליכע בורות אז ער קען שוין זען, דער דאקטער האט אים געמאכט זען. האט אים איין חכם אנגעהויבן אויספרעגן איבער דעם דאקטער, "וואס האט דער דאקטער דיר געמאכט זען? ער האט דיר געמאכט זען א הויז, א טיש, א בענקל, מענטשן, גאסן?", דער איד האט נישט פארשטאנען וואס דער פארשוין וויל פון אים, "וואס הייסט וואס ער האט מיר געמאכט זען? איך קען דען אויסרעכענען יעדע זאך וואס איך האב שוין געזען זינט ער האט מיר אויסגעהיילט? און איך ווייס דען וואס נאך איך גיי אלץ זען פון יעצט און ווייטער מיין גאנץ לעבן?! איך קען נאר אזויפיל זאגן אז ער האט מיר געעפנט די אויגן און איך קען שוין זען".

מענטשן האבן ליב צו זען חשבונות אויפ'ן פאפיר, וויפיל האט דאס געקאסט און וויפיל האט יענץ געקאסט, און אפשר האט מען פארגעסן אויסצורעכענען נאך זייטיגע הוצאות. ס'שווער אויסצורעכענען יעדן דעטאל וויפיל ס'האט געקאסט ביים חתונה מאכן, און אויך איז שווער צו מאכן א ליסטע וויפיל א חתונה דארפן קאסטן פאר יעדן איינעם, ווייל יעדע פאמיליע האט אנדערע זאכן וואס איז וויכטיג פאר זיי, קיינער איז נישט אייניג. דאס איז אבער יא א דבר השווה לכל נפש, אז מ'דארף זיך עפענען די אויגן, און זען וויפיל אידיש געלט עס ווערט געווארפן אין מיסט ביי יעדע שמחה, און וויפיל חובות מ'פאלט אריין ביי יעדע חתונה פון א קינד, און יעדער דארף זען לויט זיין מצב וויפיל ער קען זיך ערלויבן, וויפיל ער דארף זיך ערלויבן. און גוט געדענקען אז די גאנצע שמחה לויפט דורך כהרף עין, און טאג נאכדעם האט שוין יעדער פארגעסן דערפון, דאס לעבן גייט ווייטער אן, און וואס עס בלייבט יא איבער איז נאר די חובות מיט וואס מ'דארף זיך ספראווען. און דער עיקר וואס בלייבט איז די נחת וואס מ'האט פון די קינדער, ווען מ'זעט ווי דאס נייע פאר-פאלק איז זוכה אויפצושטעלן א שיינע אידישע שטוב, און נאכט קען נישט קויפן פאר קיין געלט אויף דער וועלט, דאס קען מען נאר עררייכן מיט א גוטן חינוך און מיט אסאך תפלות צום אייבערשטן.

אזוי ווי עס גייט אבער אין לעבן פאר'ן ראש ישיבה שליט"א אז מ'זאל אנהויבן חתונה מאכן די קינדער פאר ביליג, איינע פון די יסודות פארוואס מ'האלט זיך צוריק פון א שידוך מיט די קינדער איז פשוט ווייל מ'האט נישט דאס געלט פאר דעם, האט דער ראש ישיבה שליט"א פרובירט אראפצושרייבן פונקטליך וויפיל ס'האט אים געקאסט די גאנצע חתונה כדי אנדערע מענטשן זאלן זיך אויך קענען אפערנען דערפון, און עס קענען נאכמאכן אויף זייער אופן.

די חתונות אין ישיבה האלט יעדער מיט, מ'זעט מיט די אויגן ווי די חתונה נאכט קאסט נישט קיין איין פרופט, מענטשן ווילן אבער וויסן וואס עס טוט זיך מיט די איבריגע זייטיגע הוצאות, וויפיל מ'שפארט זיך איין דארט. דעריבער איז כדאי צו כאפן א בליק אויף די דעטאלירטע ליסטע [בייגעלייגט דא אינעם גליון] וויפיל עס האט געקאסט די גאנצע חתונה, פון אנהויב ביז'ן סוף, פאר'ן צד החתן דער ראש ישיבה שליט"א, און זען ווי אזוי א אידישע חתונה דארף בכלל נישט קאסטן קיין סאך געלט.

אנגעהויבן ביים שידוך פונעם ברעסלעט, אלע דזשולערי זענען געווען די ביליגסטע וואס מעגליך, ביי די חתונה האט אלע צירונגען פאר די כלה געקאסט אלעס אינאיינעם ווייניגער פון טויזנט דאלער. דער אמת ווייסט דאך יעדער אז א געווענליכער מענטש קען נישט דערקענען א חילוק צווישן עכטע און פאלשע שטיינדלעך, דער איינציגסטער חילוק איז אז אויב ח"ו וועט די רוימערקע געבענען די צירונגען וועט זיי נישט קענען קויפן דערמיט א נייע הויז אין פוילן... מען זאגט א ווערטל אז צום סוף קומט אלעס צוריק צו אידן, ווייל ווען זיי בויעט איר הויז אין פוילן וועלן דאך אידן עס אפדינגען איינצושטיין דארט נעבן די קברי צדיקים... פאקטיש איז דאס אבער א גרויסע הארץ ווייטאג. אז מען האט אבער נישט די טייערע צירונגען איז עס נאר א מעלה, מען וועט עס גרינגער אראפשלינגען און גרינגער קויפן נייע. און נאך א מעלה אז אזוי ווי די סטילס טוישן זיך דאך יעדע פאר יאר, וועט מען זיך קענען רואיג קויפן פרישע צירונגען יעדע עטליכע יאר, לויט די לעצטע מאדע...

קיין תנאים האט מען נישט געמאכט, די תנאים און טעלער ברעכן איז פארגעקומען ברוב פאר והדר ביים קבלת פנים ביי די חתונה. ווען עס קומט צו שטאפיר איז אויך דא א געניטער וועג ווי אזוי די סוחרים מאכן געלט, עס איז דא א חתן פעקעדזש און א כלה פעקעדזש, יעדעס געשעפט שטעלט צו אזעלכע פעקעדזשעס וואס די איינציגסטע מעלה דערפון איז אז די סוחרים מאכן ב"ה שוין פרנסה. פארוואס זאל א חתן זיך אנקויפן מיט א גאנצע רייע פון רעקלעך, בעקישטעס, הוטן, און אזוי ווייטער? קודם איז נאך זייער גוט די וואס ער האט גענוצט ביז יעצט, און אפילו ווען מען קויפט יא א נייע, איז דאך גענוג איינס אויך, פארוואס פעלט אויס דריי פון יעדע? פארוואס ווען מען קויפט איין די כלים פאר די נייע הויז, דארף מען שוין יעצט קויפן אלעס וואס מען גייט אפשר נוצן אין עטליכע יאר ארום ביים צוגרייטן די מעלאנע פאר די אפשערן פונעם כבור? פארוואס זאל מען נישט קויפן בלויז די נויטיגע זאכן, און מיט די יארן, ווען ס'וועט

ז'ך אויספעלן, וועט מען צוקויפן אלעס וואס מען דארף. אפשר זאל מען שוין ביים בריית קויפן פאר'ן רך הנימול א וואס מאשין, וואס ער וועט זיכער דארפן האבן יארן שפעטער ווען ער וועט שוין האבן וועט צו וואסן?...

פארוואס זאל א מאמע דארף איינקויפן א גאנצע שאפע מיט קליידער און שיך פאר די כלה? זאל עטליכע יאר ארום וועט דאך די מאס פון די קלייד און שוין נישט פאסן, און די סטיילס וועלן זיך זיכער טוישן, זאל מען קויפן וויפיל מען דארף פאר יעצט, און די מאמע זאל זאגן פאר די כלה אז אין א יאר ארום, ווען זי וועט זען אז אלע פעלט אויס נאך א קלייד, וועט מען איר דעמאלט קויפן. פארוואס דארף מען דעם קויפן אויף איינמאל אז די עלטערן זאלן דארפן כאפן אן הארץ אטאקע רח"ל?

פארוואס דארף דער חתן באקומען א טויזנט דאלערדיגע מנורה אויף חנוכה, א זילבערנע ארתוג פושקע, א מגילה מיט א מגילה האלבער, און אזוי ווייטער און ווייטער. פארוואס אלס בחור איז אים גוט געווען א פשוטע מנורה פאר צען דאלער? פארוואס קען ער דאס נישט נוצן ווייטער נאך די חתונה? אויב די זאך איז פשוט אלס זה קלי ואוהו, וואלט מען געדארפט קויפן פאר יעדן בר מצוה בחור א טויזנט דאלערדיגע מנורה, די הידור מצוה הויבט זיך נישט אן נאך די חתונה. פארוואס זאל מען נישט צוואווארטן ביז דער אינגערמאן האט שוין קינדער און זיי וואקסן אונטער, זאל דער טאטע דעמאלט קויפן פאר זיך א טייערע מנורה, צו ווייזן פאר די קינדער וואס מיינט הידור מצוה. און דעמאלט קען ער שוין טון אפילו אזוי ווי דער הייליגער דברי חיים ז"ע וואס האט יעדעס יאר געדארפט קויפן א פרישע מנורה, ווייל ער האט אוועקגעגעבן די פארעריגע פאר א איד א נצרך.

שוין וואס איז מיט גרויסע געלטער וואס מ'צאלט היינט פאר די חתן און כלה איבער, א זאך וואס איז קיינמאל נישט געווען. מ'לערנט אויס מיט וועלכע פוס מ'דארף אנהויבן טאנצן, ווען מ'דארף אפשאקלען די ברעקלעך, און אזוי ווייטער אזעלכע פארישקייטן וואס פעלט בכלל נישט אויס, נאר אז ער זאל מאכן שוין פרנסה. אמת טאקע אז די חתן כלה דארפן לערנען הלכות, זיי דארפן וויסן זיך אזוי אויפצושטעלן א אידישע שטוב לויט ווי דער אייבערשטער פארלאנגט, אבער דאס איז די ארבעט פונ'ם ראש ישיבה פונעם בחור אים דאס אויסצולערנען, און די לערערין פון די כלה דאס אויסצולערנען, און דאס דארף נישט נעמען אזוי לאנג, און ס'דארף נישט קאסטן אזויפיל געלט. אזוי ווי ביי די יעצטיגע חתונה ווען דער בחור האט געלערנט זיין ארבעט, און די כלה האט געלערנט ביי איר מנהלה, און די שיעורים האט נישט געקאסט קיין איין פרוטה.

פארוואס דארפן די מחותנים צושטעלן באסעס צו קומען און אהיימיגין פון די שמחה? ווער ס'זויל זיך מיטפרייען, קען טרעפן א וועג צו קומען, און ווער ס'קען נישט טרעפן וועג צו קומען, איז פאר אים ווארשיינליך גענוג זיך מיטצופרייען פון דערווייטנס. קיין פראבלעם איז דא. ווען מ'ענדעט זיך די חתונה זייער שפעט אין די נאכט אריין, און דעמאלט קען מען שוין נישט טרעפן א וועג אהיים - אפילו פאר געלט - צו א צווייטע שטאט. ווען די חתונה ענדיגט זיך אבער א פערטל צו עלף, קען מען נאך רואיג טרעפן א וועג אהיים נאך די חתונה, און זיכער נאכ'ן טאנצן.

פארוואס זאל מען קויפן פורניטשער פאר א יונגע קאפל? זיי וועלן זיך עס אפילו נישט אויס, און ווייסן נאכנישט וואס זיי ווילן. זאלן זיי חתונה האבן אין א פורניטשעד דירה, און ווען זיי וועלן זיך שוין אביסל באקענען, וועלן זיי אליין גיין איינקויפן לויט זייער געשמאק. פארוואס ברענט עס צו האבן אלע טייערע פורניטשער די ערשטע מינוט?

פארוואס דארף מען מאכן א טייערע באווארפן? טייערע פעקלעך, א טייערע קידוש, א טייערע סעודה צו וואס עס געלאנדעט אלע קרובים און באקאנטע; מען קען עסן א געהעריגע שבת'דיגע סעודה ווי געווענליך, און דער מחותן קומט ארויף נאך די סעודה טרינקען א גלעזל סעלצער און וואונטשן לחיים. ביים קידוש איז פונקט גוט אביסל מזונות און טרינקען, העכסטנס וועט זיין ווייניגער מענטשן וואס וועלן דאס ארעדן אז דער מחותן האט זיך נעבעך אויפגעריסן מיט א מעכטיגע קידוש.

פארוואס דארפן די שבע ברכות'ן קאסטן אזויפיל געלט? מ'שלעפט זיך יעדע נאכט צו א צווייטע זאל, און קיינער האט נישט קיין געשמאק און הנאה דערפון. פארוואס זאל נישט יעדע נאכט איינער פון די משפחה מאכן א שיינע נאכטמאל, און לאדענען די חתן כלה צו קומען אויף נאכטמאל. און די זעלבע איז מיט די שבת שבע ברכות וואס די שפעטע זאך איז ווען מ'מאכט א שיינע שבת'דיגע סעודה פאר די נאנטע קרובי המשפחה, און יעדער איז העכסט פרייליך און צופרידן. און די ליסטע גייט ווייטער און ווייטער, עס איז ממש נישט מעגליך אויסצורעכענען אלע דעטאלן וויפיל איבריגע הוצאות מענטשן קענען זיך שאפן פון אונטער דער ערד. דער וואס איז אבער קלוג פאר זיך, ער קוקט נישט וואס יענער זאגט, נאר טראכט מיט די אייגענע שכל וואס עס פעלט טאקע אויס און וואס נישט, דער קען זיך איינשפארן אזויפיל הוצאות ביים חתונה מאכן, און ער וועט קענען צוגיין צו די שמחה מיט אן אמת'ע צופרידנקייט און פרייד.

יעמוד יעמוד

ווי אזוי דער מצוה טאנץ האט זיך דערקייקלט צו דאס אויסזען וואס ס'האט היינט צו טאגס עס צאמת אמעריקע, איז שווער צו וויסן. אבער מאמענטאל איז די אנגענומענע געשטאלט פונעם מצוה טאנץ עפעס א מאדנע זאך וואס קיינער אין זאל ווייסט נישט פונקטליך וואס דארף צו באדייטן.

דער בחור הויבט אן מיט'ן אויסרימען ווי שייך די חתונה איז געווען - א זאך וואס ער האט בכלל נישט מיטגעהאלטן. דערנאך גייט עס ווייטער מיט'ן מספיד זיין די זיידעס און באבעס - וועמען ער האט קעגן געלערנט נישט לאנג פריער. און נאכדעם צו די פעטערס וועמען ער האט קוים זייערע נעמען באוויזן אפצושרייבן עטליכע מינוט צוריק.

דער עולם איז שוין צו מיד צוויי בינאכט צו קענען אריינטראכטן מיט א קלארן מוח, און פארשטיין דער מצב וואס הערשט אין זאל. שטייט א בחור און גראמט, קיינער הערט אים נישט אויס, קיינער איז באמת נישט אינטערעסירט צו

וויסן וואס ער האט צו דערציילן. געוויסע זיצן און שמועסן, אנדערע זענען מער בעלי דרך ארץ און ווילן נישט פארשעמען דעם בחור וועלן זיי נישט רעדן הויך נאר זיצן שטיל און דרימלען. אלע האבן איין ציל זיך צו טרעפן ווי פריער אינדערהיים, און אראפלייגן די קינדער שלאפן.

דאס האט נישט קיין שום שייכות מיט'ן מנהג ישראל צו מאכן א מצוה טאנץ, צו מקיים און די דעם כיצד מרקדין לפני הכלה. די געשמאקטע זאך פאר יעדן איינעם וואלט געווען ווען מ'טוט ווען ווי מ'טוט ביי די חתונות אין בית המדרש, דער שמש שטעלט זיך אויף און מאכט א שיינעם "יעמוד יעמוד יעמוד" פאר די זיידעס, מחותנים, און די חתן כלה. און דאס נעמט נישט מער ווי צווישן צוואנציג מינוט און א האלבע שעה.

דאס זעט מען יעדעס מאל פון פריש ביי די חתונות אין ישיבה, ווען די משפחה זעצט זיך אוועק צום מצוה טאנץ, און נאך א האלבע מינוט דארפן זיי זיך שוין אויפשטעלן מיטטאנצן מיט'ן זיידן, ווי עס שפרייט זיך אויס א ברייטן שמייל און יעדעס יעדעס זעט, ווען זיי האבן געמיינט אז זיי וועלן יעצט דארפן אויסהערן דעם בחור פאר כאטש א האלבע שעה, ביז ווען מ'וועט שוין ענדליך זען דעם ערשטן מצוה טאנץ.

די מחותנים האבן זיך שוין געשפארט גאר אסאך ביז'ן אנקומען צום מצוה טאנץ, אבער די ארומיגע משפחה איז דעמאלט די צייט ווען זיי שפירן עס דאס מערסטע אויף די אייגענע הויט.

ס הכל

די באריכט ווי אזוי די יעצטיגע חתונה איז צוגעגאנגען אין ישיבה, קענט איר ליינען דא אינעם גליון ביי די נייעס אפטיילונג; אבער די שמחה און געשמאק וואס האט זיך געשפירט אין זאל בשעת די חתונה, דאס איז נישט מעגליך צו באשרייבן, דאס קען מען נישט איבערגעבן פאר איינעם וואס האט דאס נישט געשפירט און געזען מיט די אייגענע אויגן.

די פשוטע חתונה אין א בית המדרש, האט געהאט אלע טעמים אין די וועלט. אלע באטייליגטע, אלע משפחה מיטגלידער פון ביידע זייטן, די פילע רבנים און דינים וואס האבן אנטייל גענומען, אלע אנשי שלומינו, די פילע אידן וואס זענען געקומען וואונטשן מזל טוב, און אפילו די פילצאליגע מענטשן וואס האבן בלויז געוואלט אריינגעקען דעם קאפ צו זען ווי אזוי אזא טארט חתונה זעט אויף; האבן זיך נישט געקענט גענוג אפזאונדערן ווי אזוי אזא ביליגע און פשוטע חתונה, איז פיל מער פרייליך און געשמאק פון די גאר טייערע חתונות, וואו מ'האט פארשווענדעט אזויפיל אידיש געלט פאר אומזיסט, וואו בלויז די בלומען האט דארט געקאסט פיל מער ווי די גאנצע חתונה אין בית המדרש.

אזא שטילע חתונה, שרייט מיט אזעלכע הויכע אומבאנומענע קולות. עס שרייט אריין אין די אויערן פון יעדן מחותן, אין די אויערן פון יעדן רעכט דענקיגן מענטש, אז ס'איז שוין צייט אפצולאזן די הויכע סטאנדארטן פון חתונה מאכן, וואס מ'קען שוין נישט אויסהאלטן.

חז"ל דערציילן אז אין די צייט פון שמעון בן שטח זענען ארויפגעקומען קיין ירושלים 300 נזירים, און זיי האבן נישט געהאט קיין געלט צו ברענגען זייערע קרבנות, האט שמעון בן שטח געזוכט און געטראפן א פתח חרטה פאר 150 פון זיי, אז זיי זאלן פסור ווערן פון ברענגען די קרבנות, און פאר די אנדערע העלפט האט ער נישט געהאט קיין עצה.

האט ער געשיקט בעטן פון זיין שוואגער ינאי המלך אז אזוי ווי עס איז דא 300 נזירים וואס דארפן ברענגען יעדער פון זיי דריי קרבנות, זאל ינאי המלך געבן האלב, און ער וועט געבן די איבריגע האלב. און ינאי המלך האט זיך טאקע צוגעשטעלט און אויסגעצאלט האלב פון די נזירים.

שפעטער, ווען ער איז געווארן געווארן אז שמעון בן שטח האט אים אויסגענארט, ער האט נישט געצאלט פאר די אנדערע האלב נאר געטראפן פאר זיי א פתח חרטה, איז ער געווארן זייער ברוגז אויף אים, און דאן איז שמעון בן שטח אנטלאפן.

ווען ער איז שפעטער צוריק געקומען, האט אים ינאי המלך געפרעגט פארוואס ער האט חזק געמאכט פון אים, האט שמעון בן שטח געענטפערט: "איך האב בכלל נישט חזק געמאכט פון דיר. דו האסט געהאלפן די נזירים מיט דיין געלט, און איך האב זיי געהאלפן מיט מיין חכמה."

עס איז דא צוויי וועגן ווי אזוי צו העלפן אידן חתונה מאכן די קינדער. מען קען זיי העלפן מיט געלט, און מען קען זיי העלפן מיט חכמה און שכל. מען קען אריינברענגען דעם פשוטן שכל אין מענטשן אז מען דארף נישט קוקן אויף א צווייטן נאר אויף זיך אליין, אז מען דארף נישט אויסגעבן קיין געלט אויף לופטיגע זאכן וואס מען האט נאכדעם גארנישט דערפון.

רבנות! ס'איז צייט אויפצושטיין פון שלאף! דאס זייפן-בלעזל האט שוין לאנג געפלאצט, מיר דארפן אנהויבן טראכטן פאר זיך אליין אז דאס איז נישט דער וועג ווייטער אזוי צו גיין! די נשמה דארף נישט ארויפליען יעדעס מאל מען מאכט חתונה! מען זאגט א ווערטל אז די נשמות פון די זיידעס קומען אראפ צו א חתונה ווייל זיי זעען ווי די נשמות פון די מחותנים פליען ארויס, קומען זיי זיי אנטקעגן מקבל פנים צו זיין... לאמיר אויפהערן זיך קוקן אויף סטאנדארטן, לאמיר אנהויבן קוקן אויף זיך, לאמיר מאכן א ווינט, אן אטמאספער, אז מען קען חתונה מאכן ווי אזוי מען וויל, עס זאל זיין א נארמאלע זאך אז מען קען חתונה מאכן אויפ'ן ביליגסטן אופן, אן דארפן מורא האבן אז יענער וועט לאפן.

זאל דער רבנו של עולם שוין רחמנות אויף אידישע קינדער, זאל ער שוין אראפשיקן א רוח ממרום אין די הערצער פון אידישע קינדער אז מען זאל נישט דארפן נאכמאכן א צווייטן. די גאנצע זאך אז עס איז דא א געוויסער סארט סטאנדארט וואס זעט דאך מען חתונה מאכן, זאל שוין בטל ווערן. מען זאל נישט דארפן נאכמאכן דעם עושר'ס חתונה, יעדער זאל לעבן נאר פאר זיך, חתונה מאכן די קינדער נאר ווייל דער אייבערשטער האט אזוי געבייטן, און מיר זאלן אלע זוכה זיין צו נאר שמחה און נחת פון קינדער און אייניקלעך געזונטערהייט.

נייעס אינערהאלב מוסדותינו הק'

אויסטרעלישע שמחה ווען דער ראש ישיבה שליט"א מאכט חתונה אין בית המדרש

טעגן האבן אנגעהאלטן פאר אומגעפער צוויי שעה, זיך מיטצופרייען מיטן חתן און מיטן מחותן דעם ראש ישיבה שליט"א וואס צענדליגער טויזטער אידן איבער די גאנצע וועלט דערקויפן זיך טאג טעגליך מיט די שיעורים ברוין א.א.וו. און ווערן אויפגעלעבט און באקומען א פרישע חיות צו דינען דעם אייבערשטן. אזוי אויך מיטן מחותן הר"ר יואל טייטלבוים שליט"א, וואס איז גבאי אין ביהמ"ד היכל הקודש ברסלב קרית יואל, וואס איז פקיע שמה אינעם גאנצן אומגעגענט א ווער עס דארף נאר התחזקות אדער אן אויער קען אייביג אריינקומען אינעם ביהמ"ד אויף 6 פרעמישלאן גאס, און ארויסגיין אנגעפילט מיט א נייע מוט און פרישקייט.

פילע רבנים און דינים האבן זיך באטייליגט אין די שמחה, צווישן זיי הר"ג רבי געצל בערקאוויטש שליט"א, דומ"ץ קרית יואל; הר"ג רבי זלמן לייב פילאפ שליט"א, דומ"ץ סאטמאר ווימ"ס; הר"ג רבי משה פריעדמאן שליט"א, דומ"ץ סאטמאר ב"פ; הר"ג רבי יוסף טייטלבוים שליט"א, אב"ד נעפלימין; הר"ג רבי יחזקאל טייטלבוים שליט"א, דומ"ץ סאטמאר ווימ"ס; הר"ג רבי דוד דוב מייזליש שליט"א, אב"ד ווייטצען; און נאך פילע.

די מקורבים פונעם עלטער זיידע הגאון הגדול דער קארלסבורגער רב שליט"א האבן געזאגט אז מען האט שוין נישט געזען אזוי שמחה אויסגעגאסן אויף פנים פונעם זיידן דער גרויסער גאון פאר גאר א לאנגע צייט, אזוי אויך האט דער קארלסבורגער רב שליט"א צוגערופן אינמיטן די חתונה זיין אייניקל דער מחותן דער ראש ישיבה שליט"א און אים געזאגט מיט א געוואלדיגע קורת רוח, "עס איז דא דא א שטארקע ריה פון קדושה".

ברכת המזון און מצוה טאגן - אום 9:35 איז מען געגאנגען בענטשן. דער ראש ישיבה שליט"א איז מכובד געווארן מיט ברכת המזון. די מצוה טאגן איז צוגעגאנגען מיטן באקאנטן קורצן "יעמוד יעמוד" נוסח, וואס איז שוין היינט באקאנט. אלע באטייליגטע האבן שטארק הנאה געהאט אז זיי דארפן נישט אויסווארטן די לאנגווייליגע הספדים צערעמאניעס וואס קומט בכלל נישט אריין דא ביים חתונה אדער מצוה טאגן.

מען האט אריינגעברענגט די ספעציעלע מחיצות צום מצוה טאגן כהוגז בחצר קארלסבורג. צום ערשט האט דער מחותן דער ראש ישיבה אויסגערופן זיין גרויסן זיידן "כ"ק הגה"צ קארלסבורגער רב שליט"א צום מצוה טאגן, וואס האט כמנהגו בקודש געטיילט דער מאבל "קינדל" פארן גיין טאגן. דערנאך האט דער ראש ישיבה אויסגערופן זיין טאטן הגה"צ רב הצעיר קארלסבורג שליט"א. דערנאך האט דער שמש הר"ר העניך אינדג שליט"א אויסגערופן די זיידע פון די כלה הר"ר מאיר יוסף טייטלבוים שליט"א און הר"ר ר' יושע שמאי שליט"א צום טאגן, דערנאך האט דער ראש ישיבה אויסגערופן זיין שווער הגה"צ ר' מרדכי אהרן מייזליש שליט"א. דערנאך האט דער זיידע פונעם חתן הגה"צ רב הצעיר קארלסבורג שליט"א אויסגערופן זיין זון דער ראש ישיבה שליט"א צו מצוה טאגן. דערנאך האט דער ראש ישיבה אויסגערופן זיין מחותן הר"ר יואל טייטלבוים שליט"א דער טאטע פון די כלה צו מצוה טאגן. דערנאך האבן די חתן כלה געטאנצן מצוה טאגן. נאך די חתונה האט מען געזען די ניגונים "אין כאלוקינו" און "לחן און ברוינפן" כמנהג ווייטצען. אויף 10:50 איז די גאנצע חתונה געווען פארטיג, און אויף 11:00 איז דער גאנצער בית המדרש שוין אויפגערוימט און גרייט פארן מארגענדיגען טאג פאר די בחורים צו קומען לערנען.

זאל דער אייבערשטער העלפן אז די מחותנים זאלן זען נאר שמחה און אידיש נחת ווייטער, און די פאר פאלק זאלן זוכה זיין אויפצושטעלן א הערליכע אידישע שטוב לתפארת אבותינו ורבותינו, און פון זיי זאל ארויסקומען הערליכע אידישע דורות וואס וועלן בלייבן די וועלט.

דעם דינסטאג איז ברוך ה' פארגעקומען די זיבעטע פרייליכע חתונה אין בית המדרש, און אזוי ווי אלעמאל האט עס נישט געקאסט קיין פרוטה פאר די מחותנים, דער בית המדרש איז געווען צוגעשטעלט אומיוסט, די מוזיק איז געווען א טעיפ פון א חתונה, די פרויען פון אג"ש האבן צוגעשטעלט דאס עסן, און עס האט ברוך ה' גארנישט געפעלט פון די חתונה, עס האט געהאט אן אמת'ע אידישע טעם. עס איז געגאנגען אונטער די חופה החתן שלמה, דער עלטסטער זון פון ראש ישיבה שליט"א, עב"ג הכלה בת הר"ר יואל טייטלבוים שליט"א גבאי ביהמ"ד היכל הקודש ברסלב עצי תמרים קרית יואל.

סיי די חתן און סיי די כלה זענען תלמידים פון די הייליגע מוסדות היכל הקודש ברסלב, און ווייסן אז "חתונה" הייבט זיך אן א טאג נאך שבע ברכות, און האבן קוים געקענט ווארטן אויפצושטעלן צוזאמען זייער נייעם שטוב על דרך ישראל סבא, און עס האט זיי בכלל נישט געצויגן צו פארשווערן אידש געלט אויף זאכן וואס קיינער דארף נישט, ווי אויף רייכע מתנות, טייערע מעבל, עכטע שטיינער אין די צירינג, אן עלעגאנטער זאל, קעטיערער, מוזיק, בדחן, א.א.וו. פאר זיי איז געווען מער ווי גענוג דאס אליינס אז דער אייבערשטער האט זיי געהאלפן אז זיי האבן געטראפן זייער שידוך, און גייען ב"ה אויפשטעלן זייער אייגענער שטוב. און פאר די חתונה? וואס איז שלעכט מיט פשוטע מתנות, א פוירנישד דירה, עכטע צירונג מיט פאלשע שטיינער, א חתונה אין בית המדרש, אביסל חלה און קוגל צום סעודה, און "יעמוד יעמוד" פאר מצוה טאגן.

תנאים און קבלת פנים - אום 5:00 זענען די מחותנים און חתן כלה אנגעקומען צום קבלת פנים, וואו מען האט שוין אויך פארגעליינט דעם תנאים. הר"ר מאיר יוסף טייטלבוים שליט"א, זיידע פון די כלה, איז מכובד געווארן מיט ליינען דעם תנאים. חופה - אום 6:00 איז מען געגאנגען צו די חופה, עס האט געהערשט א גרויס התעוררות ביים חופה, מען האט געזען ווארימע ניגונים, און ווער עס האט געקוקט האט געקענט זען ווי יעדנס ליפן האבן זיך געשאקלט, ווען דער ציבור האט אויסגענוצט די געלעגענהייט זיך אויסצובעטן אלעס גוטס.

מיט סידור קידושין איז מכובד געווארן דער עלטער זיידע פונעם חתן כ"ק הגה"צ קארלסבורגער רב שליט"א. הר"ג רב הצעיר קארלסבורג שליט"א זיידע פון חתן איז מכובד געווארן מיט כתובה ליינען, הר"ר מאיר יוסף טייטלבוים שליט"א און הר"ר יושע שמאי שליט"א זיידע פון די כלה זענען מכובד געווארן מיט א ברכה, הר"ג ר' מרדכי אהרן מייזליש שליט"א בן כ"ק אדמו"ר מווייטצען זצ"ל זיידע פון חתן איז מכובד געווארן מיט א ברכה. נאך די חופה האט מען זיך ארויסגעלאזט אין א פרייליכן טאגן, דאנקענדיג דעם אייבערשטן אויף זיינע גרויסע חסדים.

סעודה - דערנאך איז מען אריין אין ביהמ"ד וואו מען האט זיך געוואשן צום סעודה החתונה, עס האט אונטערגעשפילט שיינע רואיגע חסדישע ניגונים, אן אפגעכאפטע טעיפ פון א "געדהעריגע" חתונה, מיט א שיינע כאאר. פאר די גאנצע משפחה איז געווען צוגעגרייט חלה, פיש, סאלאטן, קוגל, און שטאלענט, מיט וואס דער עולם האט זיך מחיה געווען און גענעסן צו דער זעט.

שמחת חתן וכלה - אום 7:15 איז די חתן אריינגעקומען אין זאל, ווענען אמות הסיפים, עס האט געקאנט דער טעיפ "עוד ישמעי בערי יהודה", פונקט אדער נאך שענער ווי עס וואלט געווען "ליווי מוזיק". דער עולם האט זיך ארויסגעלאזט אין רינגען, אזש די ווענט האבן מיטגעטאנצט, די פנימ'ער פון די באטייליגטע האבן געשטראלט פאר שמחה, און די געפילן פון שמחה האבן זיך איבערגעגאסן אין אלע ביינער אז מען האט געשפרינגען אין די לופטן.

דער ריזיגער פילקעפיגער עולם וואס איז געקומען צו פארן פון גאנץ און ווייט האבן געהאלטן אין איין שטראמען צום בית המדרש וואס איז געווארן פולער און פולער, די

מוסדות היכל הקודש ברסלב

נתיסדה ע"י כ"ק מוהרא"ש וז"ע

סימן טוב ומזל טוב

איר נאמען פון די פילע טויזנטער אידן איבער די וועלט וועלכע שעפן חיזוק און התעוררות פון די חיזוק שיעורים און דרשות, וואונטשן מיר א הארציגע ברכת מזל טוב פארן

ראש ישיבה שליט"א

צו די שמחת החתונה פון זיין זון למזל טוב החתן שלמה ני"ו עב"ג בת

מוה"ר יואל טייטלבוים שליט"א

גבאי ביהמ"ד היכל הקודש ברסלב קרית יואל [עצי תמרים] דער אייבערשטער זאל העלפן אז עס זאל זיין א קשר של קימא און א בנין עדי עד מיט דורות ישרים ומבורכים, געזונט און פרנסה מיט פיל אידיש נחת. דער אייבערשטער זאל העלפן אז דער ראש ישיבה שליט"א זאל ווייטער קענען ממשיך זיין מיט די עבודת הקודש צו מחוק זיין אידישע קינדער איבער די גאנצע וועלט, אריינברענגען די עצות פון הייליגן רבי'ן אין אידישע קינדער, אזוי ווי מוהרא"ש האט אונז געלערנט, מיט בני ברוכי חיי אריכי מזוני ורויחי וסייעתא דשמיא

סימן טוב ומזל טוב

מיר וואונטשן א הארציגע מזל טוב פאר מו"ה בערל לעווי הי"ו

צו די געבורט פון א מיידל למזל טוב

דער אייבערשטער זאל העלפן ער זאל זען אסאך אידיש נחת פון דעם קינד און פון אלע זיינע קינדער געזונטערהייט, דורות ישרים ומבורכים

סימן טוב ומזל טוב

מיר וואונטשן א הארציגע מזל טוב פאר מו"ה יואל מענדלאוויטש הי"ו

צו די געבורט פון א אינגל למזל טוב

דער אייבערשטער זאל העלפן ער זאל זען אסאך אידיש נחת פון דעם קינד און פון אלע זיינע קינדער געזונטערהייט, דורות ישרים ומבורכים

המקום ינחם אתכם

מיט א שווער הארץ זענען מיר זיך משתתף מיט די צער און ווייטאג פון הבחור ישראל מנחם ראזענבערג ני"ו וואס טרויערט אויף די פלוצלינגע פטירה פון זיין שוועסטער האשה החשובה מרת פיוגא פריעדמאן ע"ה המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

חיזוק צום טיר

איר קענט באקומען אלע ספרי ברסלב, קונטרסים, דרשות, ניגונים, סידים, USB, SD, און נאך; דעליווערט צו אייער טיר! רופט אריין מיט אייער פארלאנג צו 347-509-4908

און מיר וועלן פרויברן בעדיה עס צו טיין עז אייר אחיים.

קוואל פון חיזוק (פריוען) - שיעורים; מעשיות פון תפלה; רעסעפיס; און נאך 03303502363 / 0797040069 / ענגלאנד 03303502363
צו באקומען דעם גליין אויף אימעיל breslevcenter@gmail.com
חיזוק יומי אימעיל chizikyomi@gmail.com / טעלעפאן מעסידזשינג 347-630-2876

קול ברסלב - שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; מעשיות פון תפלה; און נאך 03303502363 / 0797040066 / ענגלאנד 03303502363 / 845-414-8429 / 212-444-9191
< BreslevCenter.com >